

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi rikoslain 2 luvun 14 a §:n ja 45 luvun muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 1 päivänä kesäkuuta 1999 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi rikoslain 2 luvun 14 a §:n ja 45 luvun muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 17/1999 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta ja puolustusvaliokunta ovat antaneet asiasta lausunnon (PeVL 3/1999 vp ja PuVL 3/1999 vp), jotka on otettu tämän mietinnön liitteiksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Jukka Lindstedt, oikeusministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Seppo Kipinoinen, puolustusministeriö
- hovioikeudenneuvos Veli Hokkanen, Helsingin hovioikeus
- käräjätuomari Harri Mäkelä, Helsingin käräjäoikeus
- puheenjohtaja Harri Sirén, Päälystöliitto ry
- puheenjohtaja Anssi Törmälä, Varusmiesliitto ry
- professori Ari-Matti Nuutila.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikoslain sotilasrikoksia koskeva 45 luku. Siihen ei ehdoteta merkittäviä asiallisia muutoksia lukuun ottamatta sitä, että sotilaiden poliittista toimintaa koskevasta kriminalisoinnista ehdotetaan poistettavaksi sananvapauden rajoittamista merkitsevä säännös. Muilta osin muutokset liittyvät ensisijaisesti lain kirjoittamistekniikkaan. Voimassa olevan lain kriminalisoinneista ehdotetaan poistettavaksi haitantekoa esimiehelle, luvaton lainan ottamista, kurittomuutta ja täytöntöönpanorikkomusta koskevat erilliset kriminalisoinnit, koska luvun muut tunnusmerkistöt kattavat myös mainittujen rikosten tekotavat. Rangaistusten ankaroitumista merkitsisivät lukuun otet-

tavaksi ehdotetut säännökset törkeästä vartiorikoksesta ja törkeästä esimiesaseman väärinkäyttämisestä. Muilta osin rangaistusasteikkoihin ehdotetaan tehtäväksi muutamia käytännön kannalta vähämerkityksisiä muutoksia.

Rikoslain 2 luvussa säädetään sotilasarvon menettämisestä tuomioistuimen päätöksellä. Lukuun lisättäisiin säännös, jonka mukaan alinta sotilasarvoa ei voida tuomita menetettäväksi.

Sotilasoikeudenkäyntilaissa oleva viittaus rikoslain 45 lukuun muutettaisiin niin, että viittaus koskisi uudistetun 45 luvun asianomaista pykälää.

Asevelvollisuuslaissa säädetään siitä, milloin asevelvollisena palvelevalle sotilaille voidaan

myöntää lupa osallistua poliittisten luottamustoimen hoitamiseen ja poliittisiin tilaisuuksiin. Koska tällainen osallistuminen poliittiseen toimintaan ei rikoslain 45 luvun uudistuksen vuoksi olisi enää riippuvainen esimiehen antamasta

luvasta, ei myöskään enää olisi tarvetta luvan antamisen edellytyksiä koskevaan sääntelyyn.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan noin puolen vuoden kuluttua siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Sotilasrikoksia koskeva 45 luku uudistettiin vuonna 1983 ja nyt tarkoituksena on saattaa luku vastaamaan rikoslain kokonaisuudistuksessa noudatettavaa kirjoittamistapaa ja korvata tarpeettoman yksityiskohtaisia rangaistussäännöksiä yleisemmillä säännöksillä. Esityksen merkittävin sisällöllinen muutos on sotilaiden sananvapautta rajoittavien säännösten poistaminen.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Sotilaiden puoluepoliittinen toiminta

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi rikoslain säädökset, jotka rajoittavat sotilaiden sananvapautta. Heidän yhdistymisvapauttaan rajoittaisi edelleen kielto liittyä jäseneksi puolueeseen tai puoluepoliittista toimintaa harjoittavaan tai sitä selvästi tukevaan yhdistykseen. Sotilaan velvollisuutena on myös erota puolueesta tai mainitunlaisesta yhdistyksestä.

Eduskunta on viimeksi ottanut kantaa sotilaiden poliittiseen toimintaan hyväksyessään uuden perustuslain, joka tuli voimaan 1.3.2000. Sen 27 §:n 2 momentin mukaan kansanedustajaksi ei voida valita sotilasta, lukuun ottamatta asevelvollisuuttaan suorittavaa henkilöä. Säännöstä on perusteltu puolustusvoimien pitämiseksi puoluepoliittisen toiminnan ulkopuolella.

Kieltoa kuului poliittisiin puolueisiin perustellaan käsiteltävänä olevassa esityksessä laajasti ja vakuuttavasti. Esityksestä antamissaan lausunnoissa perustuslakivaliokunta ja puolustus-

valiokunta ovat myös suhtautuneet myönteisesti ehdotettuun sananvapauden laajentamiseen ja sotilaiden poliittisen toiminnan rajoitukseen. Lakivaliokunnalla ei ole periaatteellista huomauttamista sotilaiden luvatonta poliittista toimintaa koskevaan rangaistussäännökseen. Selvyyden vuoksi voidaan todeta, ettei säännös esimerkiksi rajoita sotilaiden toimimista sitoutumattomana kunnallisissa luottamustehtävissä.

Ohjesäännöt ja määräykset

Palvelusrikossäännökset saavat sisältönsä osittain rikoslain ulkopuolisista ohjesäännöistä ja muista määräyksistä. Rikoslain uudistamisessa on pyritty pääsemään eroon näistä ns. blankorangaistussäännöksistä, siinä kuitenkin täydellisesti onnistumatta. Lainsäädäntöteknisesti palvelusrikossäännösten kirjoittamistapa on perusteltu. On kuitenkin huolehdittava, että ohjesäännöt ja määräykset kirjoitetaan rikossäännöksiltä vaadittavalla tarkkuudella ja että niistä käy ilmi rikkomisen rangaistavuus.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki rikoslain muuttamisesta

2 luku. Rangaistuksista

14 a §. Sotilasarvon menettämistä koskevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi momentti, jonka mukaan alinta sotilasarvoa ei voi tuomita menetetyksi.

Pykälää on edellisen kerran uudistettu vuonna 1995, jolloin lisättiin tuomioistuinten harkintavaltaa niiden päättäessä sotilasarvon menettämisestä. Aikaisemmin sotilasarvo oli tuomittava menetetyksi, jos henkilö tuomittiin vankeuteen

vähintään kahdeksi vuodeksi taikka rangaistukseen valtio- tai maanpetoksesta. Lakivaliokunnan ehdotuksesta pykälään lisättiin säännös, jonka perusteella sotilasarvon menettäminen voidaan jättää tuomitsematta, mikäli menettäminen olisi kohtuutonta.

Sotilasarvon menettämistä on oikeuskirjallisuudessa luonnehdittu kunniaan kohdistuvaksi lisärangaistukseksi. Se oli vuoteen 1969 saakka osa kansalaisluottamuksen menettämistä. Rangaistusjärjestelmän kannalta sotilasarvon menettämällä ei voida katsoa olevan olennaista merkitystä. Myöskään nykyinen tuomitsemiskäytäntö, joka on valiokunnan saaman selvityksen mukaan epäyhtenäinen tai jopa sattumanvarainen, ei puolla seuraamuksen ylläpitämistä.

Sotilasarvon menettämistä on puolustushallinnossa pidetty tarpeellisenä, koska sen avulla voidaan vakavista rikoksista tuomitut sulkea pois tärkeistä sota-ajan tehtävistä. Tästä syystä valiokunta ei ehdota pykälään tehtäväksi muita muutoksia, kuin mitä hallituksen esityksessä ehdotetaan. Valiokunta pitää kuitenkin välttämättömänä, että sotilasarvon menettämisen uudistamis- ja mahdollinen poistamistarve selvitetään erikseen. Asia on uudelleen arvioitavana viimeistään uudistettaessa rikoslain 2 lukua kokonaisuudessaan.

45 luku. Sotilasrikoksista

1 § Palvelusrikos. Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan palvelusrikokseen syyllistyi sotilas, joka hankkiakseen itselleen vapautuksen, loman tai muun helpotuksen palveluksesta vioittaa itseään, vahingoittaa terveyttään tai esittää valheellisen tiedon taikka menettelee muulla tavoin vilpillisesti.

Teonkuvaus "menettelee muulla tavoin vilpillisesti" on rikosoikeudellisen tarkkarajaisuusvaatimuksen kannalta ongelmallinen. Säännöksen loppuosalla ei ole myöskään suurta merkitystä, koska käytännössä esiintyviin tekotapoihin, kuten sairauden valehtelemiseen, väärennetyn sairauslomatodistuksen tai kokouskutsun esittämiseen, voidaan soveltaa säännökseen sisältyvää "valheellisen tiedon esittämistä" koskevaa kriteeriä. Näillä perusteilla valiokunta eh-

dottaa, että kohtaa täsmennetään poistamalla lauseen loppuosa.

9 § Luvaton poissaolo. Ehdotetussa säännöksessä teon rangaistavuuden edellytyksenä on luvattomuus kuten nykyisessä pykälässä. Teon rangaistavuutta ei kuitenkaan poista ainoastaan lupa poistua tai olla poissa palveluksesta vaan myös laillinen este, joka on estänyt saapumasta palveluspaikkaan. Luvattomasta poissaolosta ei ole tuomittu, jos saapuminen palveluspaikkaan on estynyt esimerkiksi varusmiehen vakavan sairauden, joukkoliikenteen keskeytymisen tai poliisin suorittaman pidätyksen johdosta. Myös yleiset oikeuttamisperusteet saattavat tehdä poistumisesta tai myöhästymisestä oikeutetun. Valiokunta ehdottaa, että sana "luvattomasti" korvataan sanalla "oikeudettomasti", jota käytetään useissa rikoslain säännöksissä rajaamaan teon rangaistavuutta. Vakiintunutta rikosnimeä ei ehdoteta muutettavaksi.

10 § Karkaaminen. Karkaaminen on luvattoman poissaolon törkeä tekemuoto. Sotilas tuomitaan karkaamisesta, jos hän on jatkanut poissaoloaan vähintään viisi vuorokautta siten, että poissaolosta on aiheutunut tai voinut aiheutua olennainen keskeytys hänen koulutuksessaan tai muuten olennaista haittaa palvelukselle. Säännökseen ehdotetaan muutosta, joka korostaa tekijältä edellytettävää tietoisuutta poissaolon vaikutuksesta tai mahdollisesta vaikutuksesta koulutukselle tai palvelukselle.

Oikeuskäytännössä nykyistä säännöstä on sovellettu siten, että karkaamisesta on tuomittu varusmiespalvelustaan suorittamaan määrätty, mutta ilman laillista estettä palveluspaikkaan saapumatta jäänyt henkilö silloinkin, kun hänet on palveluspaikkaan toimittamisen jälkeen todettu kykenemättömäksi aloittamaan varusmiespalvelustaan ja vapautettu palveluksesta rauhan aikana.

Valiokunta toteaa säännöksen soveltamisen edellyttävän, että yli viiden vuorokauden poissaolosta on jälkikäteen asiaa arvioitaessa katsottava aiheutuneen tai voineen aiheutua olennainen keskeytys tai muuten olennaista haittaa luvatto-

masti poissaolleen koulutukselle tai palvelukselle. Tällaista seurausta ei aiheudu esimerkiksi silloin, kun henkilö vapautetaan palveluksesta terveydellisistä syistä.

13 § Haitanteko esimiehelle (uusi). Nykyisessä rikoslain 45 luvun 11 §:ssä säädetään rangaistavaksi haitanteko esimiehelle. Hallituksen esitykseen ei sisälly vastaavaa erillistä säännöstä, koska pykälässä tarkoitettujen tekojen katsotaan tulevan rangaistuuksi muiden kuuliaisuusrikoksia koskevien säännösten perusteella.

Kuitenkin esimiehen väkivaltaista vastustamista koskevat kaksi tunnusmerkistöä edellyttävät väkivallan käyttöä tai sillä uhkaamista. Niskoittelusäännöksen soveltaminen edellyttää puolestaan, että on annettu nimenomainen käsky, joka jätetään täyttämättä. Haitantekoa voi sen sijaan olla jo sellainen menettely, jossa tiettyä käskyä ei ole rikottu. Haitanteosta on kyse esimerkiksi silloin, kun kuulusteluun vietävä sotilas heittäytyy makuulle tai istumaan taikka tarttuu kiinni ovenpieliin tai kaiteisiin.

Sotilaita koskevat kuuliaisuusrikokset vastaa- vat sisällöltään ja systematiikaltaan rikoslain 16 luvun yleisiä, kaikkia koskevia 1—4 §:n virkamiehen väkivaltaista vastustamista, haitantekoa virkamiehelle ja niskoittelu poliisia vastaan koskevia säännöksiä. Tämän vuoksi ilman erillistä sotilaita koskevaa rangaistussäännöstä sotilaan esimiehelleen tekemästä haitanteosta voitaisiin rangaista haitantekoa virkamiehelle koskevan säännöksen mukaisesti. Koska sotilaita koskevat säännökset on koottu rikoslain 45 lukuun, on johdonmukaista, että lukuun lisätään pykälä haitanteosta esimiehelle. Silloin kyseessä on sotilasrikos ja asia käsitellään sotilasoikeudenkäyntimenettelyssä ja kurinpitomenettely on mahdollinen. Valiokunnan ehdottama uusi pykälä on kirjoitettu käyttäen mallina nykyistä rikoslain 45 luvun 11 §:ää ja 16 luvun 3 §:ää.

Kun lukuun lisätään uusi pykälä, jäljempänä seuraavien pykälien numero muuttuu yhtä suuremmaksi. Uuden pykälän johdosta 15, 19, 20, 23, 24, 28 ja 29 §:ssä olevia viittaussäännöksiä on tarkistettava vastaamaan pykälien uutta numerointia.

19 (18) § Luvaton poliittinen toiminta. Pykälässä säädetään rangaistavaksi sotilaan tai rajavartiolaitoksen sotilastehtävässä palvelevan liittymisen jäseneksi puolueeseen tai puoluepoliittista toimintaa harjoittavaan tai sitä selvästi tukevaan yhdistykseen.

Perustuslakivaliokunta on todennut, että rangaistussäännöksessä käytetty ilmaisu "puoluepoliittista toimintaa harjoittava tai sitä selvästi tukeva yhdistys" voi aiheuttaa tulkinnanvaraisia rajatapauksia. Säännösehdotus on kuitenkin perustuslakivaliokunnan mielestä sillä tavoin riittävän täsmällinen, että perusoikeusrajoituksen tarkkarajaisuuden vaatimus täyttyy myös riksoikeudellisen legaliteettiperiaatteen valossa. Valiokunta on pitänyt kuitenkin toivottavana, että sääntelyn tarkoitusta vielä tarkennetaan tältä osin.

Käytetyn ilmaisun tarkentamiseksi lakivaliokunta toteaa, että puoluelain mukaan puolueena rekisteröidään yhdistys, jonka varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen. Pykäläehdotuksessa puoluepoliittisella toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla pyritään vaikuttamaan valtiollisiin asioihin. Oikeuskirjallisuudessa esitettyjen mielipiteiden mukaan valtiollisilla asioilla tarkoitetaan valtiosääntöä ja muuta lainsäädäntöä, hallintoa, kansalaisten yleisiä oikeuksia ja velvollisuuksia sekä valtioden keskinäisiä suhteita. Yleensä ei ole vaikea arvioida, harjoittaako yhdistys puoluepoliittista toimintaa. Ehdotettu sanamuoto vastaa tältä osin nykyistä säännöstä, eikä sen osalta ole ollut soveltamisongelmia. Soveltamista helpottaa edelleen säännökseen lisättävä selventävä rajausta, että yhdistyksen toiminnan on selvästi tuettava puoluepoliittista toimintaa. Tällaista toimintaa harjoittaa esimerkiksi yhdistys, jonka varsinaisena tarkoituksena on tukea taloudellisesti puoluetta.

2. Laki sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n muuttamisesta

2 §. Pykälässä oleva viittaussäännös rikoslain 45 luvun 27 §:ään on muutettava lukuun lisätyn uuden pykälän johdosta 28 §:ksi.

3. Laki asevelvollisuuslain 50 a §:n muuttamisesta

50 a §. Pykälässä säädettäisiin edellytyksistä, joilla varusmiespalvelusta suorittavalle asevelvolliselle myönnetään lupa osallistua palvelusolosuhteittensa kehittämistä edistävään toimintaan. Tällaista toimintaa harjoittavat esimerkiksi varusmiestoimikunnat.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut tarkoituksena olevan säätää, että lupa on säädettyjen edellytysten täytyessä myönnettävä. Säännös on tarkoitettu asevelvollisten suojaksi ja selkeäksi ohjeeksi asevelvollisuuslain soveltajille. Tällaisten tarkoitusten kannalta on perustuslakivaliokunnan mielestä asianmukaista muuttaa ehdotusta niin, että säännös muotoiltaan kielloksi estää asevelvollista osallistumasta palveluolosuhteittensa kehittämistä edistävään toimintaan vapaa-aikanaan.

Puolustusvaliokunta on lausunnossaan kannattanut säännöksen muuttamista perustuslakivaliokunnan esittämällä tavalla. Puolustusvaliokunta ei myöskään näe perusteita haitata varusmiestoimikuntien työtä, mitä kokousten pitäminen pelkästään palvelusajan ulkopuolella saattaisi merkitä.

Näihin lausuntoihin viitaten lakivaliokunta ehdottaa pykälän muuttamista siten, ettei varusmiespalvelusta suorittavaa asevelvollista saa kieltää osallistumasta palvelusolosuhteittensa kehittämistä edistävään toimintaan, jos osallistuminen voi tapahtua haittaamatta hänen palvelustehtäviensä suorittamista.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 1.—3. lakiehdotus hyväksytään muutettuina seuraavasti:

1.**Laki****rikoslain 2 luvun 14 a §:n ja 45 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 45 luku, sellaisena kuin se on laissa 321/1983, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, ja
lisätään 2 luvun 14 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 578/1995, uusi 2 momentti seuraavasti:

2 luku

Rangaistuksista

14 a §
 (Kuten HE)

45 luku

Sotilasrikoksista*Palvelusrikokset*

1 §

Palvelusrikos

(1 mom. kuten HE)

Palvelusrikoksesta tuomitaan myös sotilas,

1) joka on palvelustehtävässä siinä määrin alkoholin tai muun huumausaineen vaikutuksen alainen, että hänen kykynsä suorittaa palvelusta on alentunut, tai

2) joka hankkiakseen itselleen vapautuksen, loman tai muun helpotuksen palveluksesta vioittaa itseään, vahingoittaa terveyttään tai sitä yrittää taikka sanotussa tarkoituksessa esittää valheellisen tiedon (*poist.*).

2—8 §
(Kuten HE)

9 §
Luvaton poissaolo

Sotilas, joka *oikeudettomasti* poistuu siitä joukosta tai paikasta, jossa hänen on palveltava, taikka jää sinne määräaikana saapumatta, on tuomittava *luvattomasta poissaolosta* kurinpitörangaistukseen tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

10—12 §
(Kuten HE)

13 § (*Uusi*)
Haitanteko esimiehelle

Sotilas, joka käyttämättä väkivaltaa tai sen uhkaa *oikeudettomasti* estää tai yrittää estää esimiehen taikka vartio-, päivystys-, järjestyspartio- tai poliisitehtävää toimittavan sotilaan palvelustoimen suorittamista tai vaikeuttaa sitä, on tuomittava *haitanteosta esimiehelle* kurinpitörangaistukseen tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

14 (13) §
(Kuten HE)

15 (14) §
Yhteinen niskoittelu

Jos sotilaat siitä keskenään sovittuaan tekevät 14 §:ssä tarkoitetun rikoksen, kukin rikoksenteijä on tuomittava *yhteisestä niskoittelusta*

kurinpitörangaistukseen tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

16—18 (15—17) §
(Kuten HE)

19 (18) §
Luvaton poliittinen toiminta

Tämän luvun 27 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettu sotilas tai rajavartiolaitoksen sotilastehtävässä palveleva, joka liittyy jäseneksi puolueeseen tai puoluepoliittista toimintaa harjoittavaan tai sitä selvästi tukevaan yhdistykseen taikka jättää eroamatta puolueesta tai edellä tarkoitettua yhdistyksestä, on tuomittava *luvattomasta poliittisesta toiminnasta* kurinpitörangaistukseen.

Sota-ajan rikokset

20 (19) §
Sotilasrikos sota-aikana

(1 mom. kuten HE)

Jos 5, 10, 11, 14 tai 15 §:ssä tarkoitettu rikos tapahtuu sota-aikana, rikoksenteijä on tuomittava vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi.

(3 mom. kuten HE)

21 ja 22 (20 ja 21) §
(Kuten HE)

23 (22) §
Vaarallinen sotilasrikos

Jos 20 §:n 2 tai 3 momentissa tai 21 §:ssä tarkoitettu rikos on omiaan aiheuttamaan erityisen vakavaa vaaraa joukolle tai sen toiminnalle taikka vaarantamaan erityisen tärkeän kohteen, rikoksenteijä on tuomittava *vaarallisesta sotilasrikoksesta* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

(2 mom. kuten HE)

24 (23) §

Salahanke vaarallisen sotilasrikoksen tekemiseksi

Jos sotilaat sopivat keskenään 23 §:ssä tarkoitettua vaarallisen sotilasrikoksen tekemisestä, on kukin rikoksentehtäjä tuomittava *salahankkeesta vaarallisen sotilasrikoksen tekemiseksi*, alkuunpanija ja johtaja vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi sekä muu osallinen kurinpitorangastukseen tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

25—27 (24—26) §
(Kuten HE)

28 (27) §

Sota-aika

(1 mom. kuten HE)

Sota-aikana ovat tämän luvun säännösten alaisia sotilaiden lisäksi:

1) puolustusvoimien muissa kuin 27 §:ssä tarkoitetuissa viroissa palvelevat ja ne puolustusvoimissa määräaikaan virkasuhteeseen virkamiehiksi nimitetyt, jotka on määrätty muihin kuin sotilastehtäviin;

(Kohdat 2—4 kuten HE)
(3 mom. kuten HE)

29 (28) §

Soveltamisrajoitukset

Edellä 27 ja 28 §:ssä tarkoitettut henkilöt ovat siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään sotilasrangaistussäännösten alaisia sen ajan, jonka näissä säännöksissä tarkoitettu palvelus tai olosuhde kestää.

(2 mom. kuten HE)

Sotavanki on tämän luvun sotilaita koskevien säännösten alainen ottaen huomioon, mitä 25 ja 26 §:ssä säädetään sekä Suomea velvoittavissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään.

Sotavankia, joka on päässyt pakenemaan omiin joukkoihinsa tai puolueettomaan maahan, mutta joutuu uudestaan vangiksi, ei saa enää tuomita rangaistukseen aikaisemmin tekemästään 25 §:ssä tarkoitettua rikoksesta.

(5 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

2.

Laki

sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä maaliskuuta 1983 annetun sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 2 §:n 3 momentti seuraavasti:

2 §

Sota-aikana käsitellään sotilasoikeudenkäyntiasiana lisäksi syyte 1 ja 2 momentissa tarkoitusta teosta rikoslain 45 luvun 28 §:n 2 tai 3 mo-

mentissa mainittua henkilöä vastaan, jos teko on kohdistunut toiseen sotilasrangaistussäännösten alaiseen henkilöön, puolustusvoimiin tai sanotuissa momenteissa tarkoitettuun laitokseen.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

3.

Laki

asevelvollisuuslain 50 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä syyskuuta 1950 annetun asevelvollisuuslain (452/1950) 50 a §, sellaisena
kuin se on laissa 1169/1988, seuraavasti:

50 a §
Varusmiespalvelusta *suorittavaa asevelvol-*
lista ei saa kieltää osallistumasta palvelusolo-
suhteittensa kehittämistä edistävään toimintaan,
jos osallistuminen voi tapahtua (*poist.*) haittaa-

matta hänen palvelustehtäviensä suorittamista.
(*Poist.*)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Matti Vähänäkki /sd
jäs. Sulo Aittoniemi /alk
Leena-Kaisa Harkimo /kok
Jyri Häkämies /kok
Erkki Kanerva /sd
Toimi Kankaanniemi /skl
Annika Lapintie /vas
Paula Lehtomäki /kesk (osittain)

Kirsi Ojansuu /vihr (osittain)
Veijo Puhjo /vas (osittain)
Tero Rönni /sd
Mauri Salo /kesk
Marja Tiura /kok
Lasse Virén /kok
vjäs. Seppo Lahtela /kesk (osittain)
Pertti Turtiainen /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Timo Tuovinen.